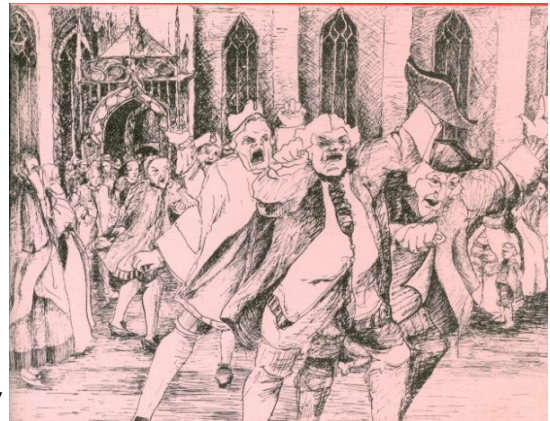

Slag bij de Spitholderbrug

Tot in de achttiende eeuw was de Spitholderbrug bij Almen de enige plaats waar 's winters het handelsverkeer vanuit Westfalen naar Deventer de Berkel kon passeren. Door deze strategische ligging was er eeuwenlang strijd tussen de hanzesteden Zutphen en Deventer over de passage van deze brug.

Zutphen beriep zich hierbij op een recht dat de stad van de Gelderse hertogen zou hebben gekregen. Zowel in 1420 als in 1522 had de hertog immers tijdens de jaarmarkten een verbod ingesteld om uit het zuiden en oosten aangevoerde goederen over de Berkelbruggen tussen Zutphen en Lochem te laten passeren op weg naar Deventer. Zutphen beschouwde dat als een blijvend privilege. Dit leidde tot veel onrust, vooral rondom de jaarmarkten, wanneer Zutphen de brug afsloot of vernielde. De brug werd telkens hersteld.

Tijdens de 80-jarige oorlog was de brug van vitaal belang, omdat ze regelmatig werd gebruikt door de Staatse legers om de steden in de Achterhoek te bevrijden van de Spanjaarden. De sleutel van de slagboom van de brug werd bewaard bij de nabijgelegen boerderij Spitholt, die eigendom van de stad Zutphen was. De beheerder moest het stadsbestuur waarschuwen als de slagboom werd vernield.

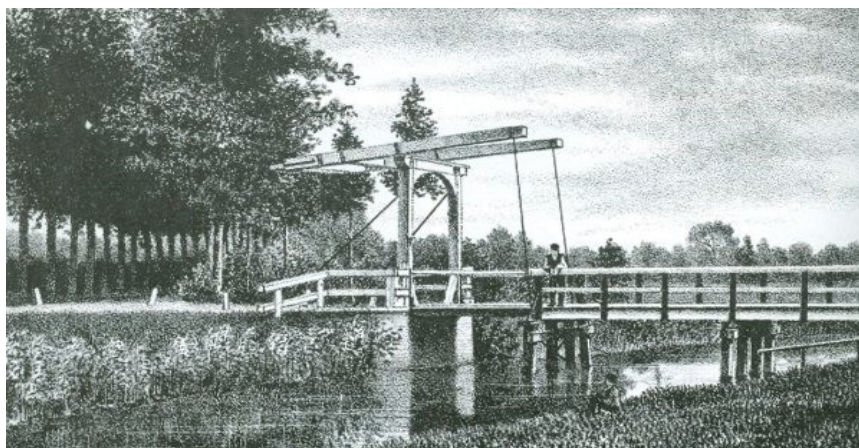
Twee woelige jaren in Zutphen, de plooiërijen van 1703-1705.

Aan het begin van de achttiende eeuw eisten en kregen tijdens de Gelderse plooiërij gewone burgers in verschillende steden meer invloed op het stadsbestuur, ten koste van de heersende aristocratie. Zo ook in Zutphen. Onder deze burgers waren veel handelslieden, en die eisten dat nog voor de jaarmarkt in mei 1703 alle bruggen tussen Zutphen en Lochem werden afgebroken.

Op 20 april 1703 trokken gewapende Zutphenaren met vijf compagnieën soldaten naar Almen om de Spitholderbrug en de Boevinkbrug te vernielen. Bij de Spitholderbrug kwam het tot een confrontatie met een legertje Almenaren, aangevoerd door Christiaan Carel van Lintelo. De Zutphenaren wonnen de strijd, vernielden de brug en trokken in dronkenschap terug naar hun stad.

Deventer herstelde de brug, Zutphen brak hem weer af en zo ging dat door. In 1708 blokkeerde Deventer de IJssel voor Zutphense schepen. Gedeputeerde Staten van het Kwartier van Zutphen en van de Veluwe dreigden de grote hessenweg vanuit Duitsland over de Veluwe naar Amersfoort op Gelders gebied af te sluiten. Onder druk van de Admiraliteit en de Staten Generaal kwamen de partijen in de pastorie van Gorssel tot onderhandelingen en op 12 juni 1709 bereikte men daar een akkoord.

Vanaf 1712 was er bij de Spitholderbrug weer ongestoord verkeer mogelijk over de weg en over het water.

Vanaf 1712 was de Spitholderbrug bij Almen een klapbrug, litho ongesigneerd (Zutphen Stedelijk Museum Zutphen).